

MIKKELIN HIIPPAKUNNAN PIISPA

21.8.2012

Mikkelin hiippakunnan papistolle

Kysymys papin osallistumisesta ns. nimiäisiin oli viime vuonna esillä hiippakunnan kirkkoherrojen kokouksessa. Piispat puolestaan käsitelivät asiaa vuoden lopulla neuvottelussaan. Tässä kirjeessä annan tuon neuvottelun pohjalta muutamia suuntaviivoja avuksi ja tueksi papeille, jotka viranhoidossaan kohtaavat nimenantotilaisuuteen liittyviä pyyntöjä.

Pappia saatetaan pyytää osallistumaan tavalla tai toisella tilaisuuteen, jossa vanhemmat haluavat juhlistaa lapsensa syntymistä. Tilaisuus voi ulkoiselta muodoltaan heijastaa tai jäljitellä ristiäisiä, mutta sitä ei ole tarkoitettu kastetöimitukseksi. Lähtökohtaisesti on pidettävä myönteisenä, että vanhemmat toivovat kirkon jotenkin olevan mukana perheen tärkeässä elämäntilanteessa.

Pappia saatetaan pyytää esimerkiksi pitämään puhe, antamaan siunaus tai lausumaan rukous. Tällöin pappi joutuu harkitsemaan, miten hän kohtaa vanhemmat avoimesti ja toimii johdonmukaisesti kutsumuksensa ja velvollisuksiensa mukaisesti. Koska pyynnön taustalla olevat syyt ovat erilaisia, on mahdotonta antaa yleispätevää ohjetta. Pääsääntönä voidaan kuitenkin pitää, että pastoraalisessa kohtaamisessa pappi 1) ilmaisee iloa uuden elämän syntymisen johdosta, 2) kertoo kasteen lahjasta ja rohkaisee sen vastaanottamiseen sekä 3) pidättyy osallistumasta pappina kaikkiin sellaisiin rituaaleihin, jotka asiallisesti tai symbolisesti korvaavat kristillistä kastetta.

Papin on pyrittävä kuuntelemaan ja ymmärtämään vanhempien pyynnön taustalla olevia syitä. Kaikkien kannalta tyydyttäviä ratkaisuja on helpompi etsiä, kun pyritään avoimeen, rehelliseen ja ystävälliseen keskusteluyhteyteen. On hyvä pohtia, miksi siunaaminen tuntuisi vanhemmista kastetta paremmalta vaihtoehdolta ja millaisia mielikuvia heillä kasteesta on. Pappi voi keskustelussa tuoda esiin kirkkomme kastekäytännön perusteita ja rohkaista kasteen vastaanottamiseen.

Kasteen lahja voidaan asettaa kyseenalaiseksi joko vähättelemällä kasteen hengellistä merkitystä tai kiistämällä lapsikasteen moraalinen oikeutus. Kirkon viranhaltijoiden ei ole syytä suoraan eikä välillisesti tukea tällaista kulttuuria. Sen vuoksi on perusteltua välttää osallistumasta pappina sellaisiin seremonioihin, jotka vahvistavat käsitystä kasteesta kristityn elämän ja pelastuksen kannalta toisarvoisena asiana tai asettavat kyseenalaiseksi lapsikasteen oikeutuksen. Myös vanhempien rehellisen kohtaamisen kannalta

on tärkeää, että pappi sitoutuu aidosti kirkon uskoon ja toimii avoimesti sen pohjalta.

Pidättäytymistä siunaamistoimituksista on siis pidettävä pääsääntönä. Kun molemmat vanhemmat kuuluvat kirkkoon mutta heillä ei ole aikomusta kastaa lastaan, tästä säännöstä kiinni pitäminen on erityisen tärkeää. Poikkeustilanteessa pappi voi pastoraalisista syistä osallistua tilaisuuteen ja esimerkiksi rukoilla lapsen puolesta. Tämä koskee esimerkiksi tilannetta, jossa toinen vanhemmista kuuluu vain aikuiskasteen hyväksyvään kristilliseen kirkkokuntaan, mutta molemmat vanhemmat jakavat kristillisen uskon ja ovat valmiita huolehtimaan lapsen kristillisestä kasvatuksesta. Toisen vanhemman kuuluminen kokonaan toiseen uskontokuntaan voi myös olla tilanteena sellainen, että siunaaminen on pastoraalisesti perusteltu.

Yksityishenkilönä ilman viran tunnuksia pappi voi osallistua läheistensä tilaisuuteen.

Kirkkomme opetuksen mukaan kasteen armo kuuluu kaikille, myös lapsille. Kasteessa meistä tulee Kristuksen opetuslapsia ja kristillisen kirkon jäseniä. Kaste lahjoittaa meille enemmän kuin pelkän siunauksen. Papin tehtävänä on kuuluttaa Jumalan rakkautta ja armoa, jonka merkiksi Kristus asetti pyhän kasteen. Kun ihminen kastetaan kolmiyhteisen Jumalan nimeen, hänelle lahjoitetaan Jumalan armo ja suosio, Kristus ja kaikki hänen tekonsa ja Pyhä Henki ja kaikki hänen lahjansa (Iso katekismus). Jeesus liitti kasteeseen suuren lupauksen: ”Joka uskoo ja saa kasteen, on pelastuva” (Mark. 16:16). Siksi papin tehtävänä on pitää esillä kasteen lahjaa ja rohkaista sen vastaanottamiseen.

Hyvän Jumalan siunausta pappisviran hoitoon toivottaen

Seppo Häkkinen